

KRİZDEN KRİZE TÜRKİYE EKONOMİSİ VE KEMALİSTLERE DÜŞEN GÖREV

Mutlu Demirkan

Türkiye, geçtiğimiz yılın sonunda IMF ile stand-by (istikrar programı) anlaşması imzaladı ve daha anlaşmanın ilk yılı dolarken de mali sektörde '*küçük çaplı*' ilk krizini yaşadı. Hükümetin beceriksizliği, programın doğasıyla birleşince kriz, her zamanki gibi kimilerine katmerli kâr getirirken, fatura liberal politikaların giderek yoksullaştırdığı halkın 'tutunamayan' kesimine çıkarıldı.

Türkiye ekonomisinin bugün içinde bulunduğu krizin temel koşulları nereden kaynaklanıyor? Her ne kadar gelişmekte olan ülkeler için emperyalizmin yaydığı ve uygulamaya çalıştığı bir genel politika varsa da bütün sorumluluğu '*dış mihraklara*' yüklemek pek de gerçekçi ve dürüstçe değil. Doğru, bugün için teslimiyet sözleşmeleri çoktan imzalanmışken bunların dışına çıkmak oldukça güç ancak, Türkiye ekonomisinin yapısal sorunları sadece emperyalizmin politikalarından kaynaklanmıyor. Kirli çıkar ilişkileriyle yerli ve yabancı büyük sermayeye hizmet eden bir hükümet, ulusal çıkarları zerre kadar düşünmeyen rantçı bir büyük sermaye, demokrasinin yıllar yılı aldığı darbelerle bütün bunları denetleme yetkisinden yoksun bir kamuoyu, bu ortak '**suçun**' bir parçası. Sermaye piyasasına bir avuç 'ulusal olmayan' oyuncu (yerli ya da yabancı) egemen. Hükümetin IMF aracılığıyla kendi çıkarlarına yönelik olarak hazırladığı sofrada, al gülüm-ver gülüm geçinip gidiyorlar. Arada sırada çıkarılan krizlerle, spekülasyonlarla yüklü miktarda para toplayıp götürüyorlar. Bütün bu paralar nereden geliyor, kimin cebinden çıkıyor zannediyorsunuz?

Hazine'nin kesesini kim dolduruyor? Ödediğimiz vergiler, onca '*kambur*', '*fil*' muamelesine karşın çalıştığımız KİT'ler.

Uygulanan bu politikalar, gelir dağılımının giderek daha da bozulmasına yol açıyor. Bir yandan da yabancı sermayenin desteklediği bir tüketim toplumu oluşturma çabası şaşırtıcı bir başarıyla sürüyor. Yabancı sermayenin Türkiye'de en çok ilgilendiği alanlardan biri üretim yatırımı değil, büyük alışveriş merkezleri açmak. İki parça bir şeye bakmak için girip, kredi kartları sayesinde sepetler dolusu eşyayla çıktığımız büyük marketler...¹ Her gelir düzeyindeki insanda eksik olmayan cep telefonları, vs..

Özelleştirilmesi planlanan altın yumurtlayan tavuklardan (THY, Türk Telekom, TÜPRAŞ, POAŞ) gelen gelirler de kesilip, yerli-yabancı tekellere geçen bu kurumlardan alınan hizmetin bedeli ağırlaşınca fatura yine halka çıkacak. Devletle iç içe geçmiş bir kirli ilişkiler yumağı da eklenince tablo tamamlanıyor.

Batı'nın elimize tutuşturduğu küresel-liberal ekonomi politikalarını sürdürdükçe de acaba her şey iyiye gidecek mi diye düşünmenin anlamı yok. Tabii sınırlı bir kesim için *her şey iyiye gidecek*, ama herkes için aynı şeyi söylemek mümkün değil.

1980'li yıllara kadar her ne kadar pek çok açıdan Batılı emperyalist ideolojiye teslim bir ekonomik politika uygulansa da bir ölçüde sanayileşmesine devam eden Türkiye, iyi kötü, yarım yamalak bir ekonomik büyümeyi gerçekleştirebildi. Sosyal gelişmesini aynı derecede hızlı gerçekleştiremese de özellikle gelir dağılımı ve devletin kamusal çıkarları kollaması açısından ülke, bugünkünden daha iyi bir noktada idi.

Ancak yine bu süreç içinde yapılan bilinçli ya da bilinçsiz yanlışlıklar ve daha da önemlisi 1980 yılında yapılan bir darbe sonrası oluşturulan koşullarda adım adım emperyalizmin planladığı bir liberalleşme, uluslararası sermayenin çıkarına kurulu bir 'küresel' düzene entegre olma operasyonu adım adım gerçekleştirildi. Bu plan, emperyalizmin Türkiye kategorisinde gelişmekte olan ülkeler için belirlediği, ulus-devletin zayıflatılmasına yönelik bir programı içeriyordu. Bu program, özelleştirme, tarımsal desteklemelerin azaltılması, sosyal güvenliğin kapsamının daraltılması ya da 'özelleştirilmesi', dış ticaretin liberasyonu ve uluslararası alanda devletin söz söyleme hakkının terk edilmesini hedef alan bir **devletin küçültülmesi** planı. Ulus-devletin ekonomik alanda yok edilmek istenen işlevlerini şöyle gruplarsak:

• **Devletin büyümeye doğrudan katkısının sıfırlanması:** Kamu mülkiyetinin özelleştirilmesi (ki bunun peşkeş biçiminde yapılması, rüşvet, kayırma gibi öykülerle bütünleşmesi salt

Türkiye'ye özgü değil, bir özelleştirme klasiği olarak bütün dünyada görülüyor), kamu yatırımlarının tarımsal desteklemelerin sona erdirilmesi gibi yollarla ekonomik büyümeye yönelik devlet müdahalesinin ortadan kaldırılması.

- **Hükümetlerin para politikaları üzerindeki egemenliğinin kaldırılması** (ki Türkiye'de şu an uygulanan para politikası, Türkiye Cumhuriyeti Merkez Bankası'nın özerk olması gereken yönetimince değil IMF bürokratları tarafından belirlenmiştir)

- **Vergi politikasının, yükü, uluslararası sermayeden alıp ücretliye ve uluslararasılaşamayan sermayeye bindirilecek biçimde düzenlenmesi.** Yani maliye politikası yoluyla devletin gelir bölüşümünü düzenleme işlevinin ortadan kaldırılması.

- **Ulus devletin dış ticaret politikasının emperyalizmin güdümündeki** (az gelişmiş ülkelerin sözde temsil edildiği) **uluslararası ekonomik örgütlerce belirlenmesi.**²

Türkiye ekonomisinin özellikle 1980'den sonra sürüklendiği kronik bunalım; plansızlığa, kayırmacılığa ve liberalizmin doğasına bağlıdır. Bazı çevreler diyor ki Türkiye'de uygulanan gerçek liberalizm bile değildir. Türkiye ekonomisinin bozuk yapısından söz edilirken kapitalist sistemden ne kadar uzak olduğundan yakınıyor, sanki Türkiye gibi geri kalmış/bıraktırmış bir ekonomide gerçek kapitalizmi uygulamak mümkünmüş ya da uygulansa daha iyi bir sonuç çıkabilirmiş gibi...

Denebilir ki 1980 öncesi liberal politikalar uygulanmazdan önce Türkiye ekonomisinin hiç mi sorunu yoktu? Elbette vardı ve o dönem, bu dönemin hazırlayıcısı olarak daha farklı çözümlemelerle incelenebilir. Ancak günümüzde yaşanan sorunların her geçen gün daha da kötüye gitmesi, liberalizm özentisi ve IMF, Dünya Bankası, Dünya Ticaret Örgütü gibi kuruluşların politikalarına entegrasyondan kaynaklanıyor.

Ekonominin bir AB ve küreselleşme rüyasına kurban edilmesine, devletçiliğin bir tabu haline gelmesine, mülkiyet şeklinin her sorunun kaynağı olarak görülmesine, özelleştirmenin bir ekonomi-politik din haline gelmesine seyirci oluyoruz.

Bugün için Mustafa Kemal'in diğer 5 ilkesinden ölse ödün vermeyecek gibi görünen bazı çevreler, devletçiliği zaman içinde geçersiz kaldığını söylemek için birbiriyle yarışıyor. Oysa bugün, ekonomik bağımsızlık olmadan tam bağımsızlığın söz konusu bile olamayacağını unutmamanın cezasını çekmiyor muyuz? Tarım politikamız ipotek altında, para politikamız, dış ticaret politikamız, memura vereceğimiz paranın tutarı bile IMF başkanının, Dünya Bankası direktörünün iki dudağı arasında.

Aslında bu senaryoya hiç de yabancı değiliz. Asıl anlaşılması zor olanı neden herkesin birbirine bu krizin nereden çıktığını sorup durması. Türkiye, emperyalizme teslim anlaşmasını daha 1940'lı yıllarda imzaladı. Hatta Metin Aydoğan'a göre 1939 mayısında, Mustafa Kemal Atatürk'ün ölümünden sadece altı ay sonra.³

"Türkiye, 12 Mayıs 1939'da İngiltere ile, 23 Haziran'da da Fransa ile iki ayrı deklarasyona imza attı. Türkiye Cumhuriyeti Dışişleri Bakanı Şükrü Saracoğlu, İngiltere Büyükelçisine, bu anlaşmalarla ilgili olarak, "Türkiye'nin bütün nüfuzun Batı devletlerinin hizmetine verdiğini" söyledi. Deklarasyona göre taraflar Akdeniz'de savaşa yol açabilecek bir saldırı halinde etkin bir biçimde işbirliği yapmayı kabul ettiler. (...) 19 Ekim 1939'da bu iki deklarasyon, 'Üçlü İttifak Anlaşması' haline getirildi. Türkiye, Kemalist politikalarından ilk ödünü Atatürk'ün çok üzerinde durduğu konulardan biri olan dış politika konusunda vermiştir. Batıyla bağımlılık ilişkisi doğuracak anlaşmalara imza koymuştur. Hem de ölümünden sadece 6 ay sonra."

Türkiye, 14 Şubat 1947'de Dünya Bankası'na, 11 Mart 1947'de IMF'ye, 22 Nisan 1947'de Truman Doktrini, 4 Temmuz 1948'de Marshall Planı, 18 Şubat 1952'de NATO ve 14 Aralık 1960'da OECD'ye sokuldu.⁴ 1993'te tohumları GATT ile atılan Dünya Ticaret Örgütü'ne, 1996'da AB ile gümrük birliğine girmemiz 'uygun görüldü.' Daha 25 yıl önce emperyalizme karşı kazanılmış zaferin ve Türkiye'nin 1930'lardaki devletçi ekonomi anlayışıyla bütünlenen bağımsızlık idealinin izleri birer birer silinerek Batı emperyalizmine teslimiyet belgeleri birer birer imzalandı. Teslimiyet programımızı oluşturan kurumların kapılarından birer birer girildi. 1919-1922'de nice kanlar dökülerek, ne fedakarlıklarla kazanılan bağımsızlığımız, *"Türkiye'nin ulvi çıkarları"* palavralarıyla atılan imzalardan sonra kutlamalarla Batı emperyalizmine teslim edildi.

Bu böyle yürümez

Bazı liberal çevrelerin 'müdahaleci devlet' olarak tanımlamayı seçtiği, ulusal ve toplumsal kalkınmayı plan ve uygulama ile yapmayı hedef alan devlet anlayışını yaşama geçirmek bugün için Türkiye ekonomisinin içinde bulunduğu bataktan kurtarmanın tek yolu ve ilk adımı olarak görünmektedir.

Dünya ekonomisinde teknolojiye bağlı gelişimi de yakından izleyerek Türkiye ekonomisine planlamacı bir yaklaşımı savunan çalışmalarını memnuniyetle izlediğimiz Prof. Dr. Yakup Kepenek ise **"gelişmeci devlet uygulaması"** kapsamında ekonomik gelişmede devletin yeni yerinin nasıl olması gerektiğini şöyle açıklıyor:

*"Gelişmeci devlet anlayışı günümüzde "birikim süreçlerini" bilim ve teknoloji alanında yoğunlaştırmaktan, toplumun bilim ve teknoloji yeteneğini geliştirmekten geçtiğine göre bu doğrultuda bir ulusal program yapmak devletin asıl işlevlerinin başında gelmelidir. Parasal ve teknolojik olarak 'küreselleşen' dünyada yaşanan hızlı dönüşümün izlenmesi, özümsemesi toplumsal yapılabirliğinin sağlanması, planlı ve programlı bir yaklaşımı zorunlu kılıyor."*⁵

Kepenek, bugün için neler yapılabilir sorusuna da özetle şu yanıtı veriyor: *"Ülkenin üretim olanaklarının programlı bir biçimde bilim ve teknolojiye dayalı duruma getirilerek genişletilmesi, çözümün özünü oluşturuyor."* Yakup Kepenek, eğitim ve sağlık hizmetlerinin 'salt' piyasa koşullarına bırakılmayacak kadar toplumsal ve makroekonomik olduğunu, bunların esas olarak ya da ana eksenleriyle kamusal düzenleme konusu olmaları zorunluluğunun altını çizerek, üretim olanaklarını geliştirme yollarından biri olan işgücünü geliştirmenin yollarını bulmak ve uygulamanın, bu çözüm yolunda yapılacak ilk şeylerden biri olduğunu da saptıyor. Daha sonra piyasalarımızda spekülasyon bir seyir halinde dolaşan parayı yani sermayeyi üretken sermaye yatırımlarına dönüştürmek ve bu iki ögeye de bilimsel ve teknolojik gelişmelere dayalı bir çalışma biçimi kazandırmak gerekiyor. Bu noktada Türkiye'nin ne konumda olduğunu da düşünerek Prof. Dr. Gülten Kazgan'ın saptamalarını göz önüne alınca neyin öncelikli olduğu belirgin biçimde ortaya çıkıyor: *"Sermaye-yoğun yeni teknolojilerin iç üretim yapısı ve ihrac edilen mal çeşitlerine rekabet gücü üstünlüğünü verdiği bir ortamda, eğer bir kısım ülkeler gayri safi yatırım artış hızında ciddi yükseliş gerçekleştiremiyorsa, ne teknolojiye de değişmeyi izleyebilir, ne ihracatını arttırabilir; hele teknolojinin giderek sermaye yoğunluğu yüksek mallar/üretim süreçlerine, nitelikli işgücüne kaydığı bir ortamda hiç yapamaz."*

*İkincisi, ağır dış borç ödeme baskısı altında olanlar başta olmak üzere, bu ülkelerin, ithalat ve sermaye hareketlerinin serbestleştirildiği bir süreçte, iç tasarruf oranını gereken düzeye yükseltmeleri de güçleşir. Nedeni, ithalat serbestliği yeni mal ve tüketim biçimlerini getirip tasarruf oranını düşürme eğilimi yaratırken, mali serbestleşmenin arttırdığı istikrarsızlığın, faiz hadlerindeki yükselmenin yatırım eğilimini düşürmesidir; mali piyasalarda sermaye getirisini ya da getiri beklentisini üretken yatırımların üstüne çıkarmasıdır."*⁶

Peki gerçekten liberal olabilseydik, her şey çözülecek miydi? Bu sorunun bütün yanıtını bu yazıda verme olanağımız ne yazık ki yok. Bu bölümde, özellikle Türkiye'de de iyice yaygınlaşan yeni liberalizm akımının sözde 'bilgi toplumu-bilgi çağı' kavramıyla 'devlet müdahalesini tabu olarak gören' kendi yapısının bizzat nasıl geliştiğini vurgulamaya çalışacağız. Yeni liberal akımın savunduğu bilimsel-teknolojik devrim, plansız, spontane gelişen, küreselleşmiş ulusötesi sermayenin kontrolünde ve onun çıkarına işletilen bir ilerlemeyi sağlamakta ve bu ilerlemenin ortaya çıkardığı yeni üretim biçimleri içinde emeğin ve büyük ölçüde de fiziksel sermayenin önemi giderek azalmakta. Ancak toplumun gelişmesini hedef almayan bu gelişme stratejisi (bir anlamda 'gelişine' bir gelişme stratejisi) ekonomik ve sosyal ilerlemenin geleceği açısından çok ciddi ve giderek büyüyen sorunları da beraberinde getirmektedir. *"Pazar sunumundan yararlanamayan veya toplumsal pazarlık gücü bulunmayan, ekonomik açıdan güçsüz yığınları yok sayan"* ⁷ bu gelişme biçimi gereksinim duyduğu insan kaynağını da tamamen serbest piyasa koşullarına bırakılmış bir eğitim sistemi içinde yetiştirmektedir. Ekonomik olanakları ve fırsat eşitsizliği nedeniyle bu tür bir eğitim sisteminden geçebileceklerin sayısı son derece sınırlıdır. Bu durum toplum içindeki adaletsizliği ve ekonomi bölünmeyi perçinlemektedir. Liberallerin gözleri kamaşarak anlattıkları bu dünyanın hâkimi durumundaki ABD kökenli çokuluslu şirketlerin yöneticilerine göre, "Çalışabilir durumdaki nüfusun yüzde 20'si, gelecek yüzyılda (artık girdik sayılacağımız 21. yüzyıl için söylenmiş) dünya ekonomisinin canlı tutulmasına yeter." Globalleşme Tuzağı adlı, Yeni Dünya Düzeni yalanlarını ortaya koyan

kitabın yazarları bu olguya, 20'ye 80 toplumu adı verildiğini belirtiyorlar. Daha da kısaca söylemek gerekirse 20:80.⁸

Bunun sürdürülemez bir gelişme olduğu geçen yıl başlayan küreselleşme karşıtı gösterilerle iyice su yüzüne çıktı. Toplumsal çözümlemeleri dışlayan, toplumun çoğunluğunu göz ardı eden bir gelişim çizgisi, her ne kadar teknoloji odaklı da olsa bir noktada tekleyecektir. Ayrıca bu 'gelişine' gelişme stratejisinin yol açtığı yeni koşulların getirdiği sermayenin ve işgücünün yeniden yapılanması bile 'merkezi bir otoritenin planlayıcı ve eşgüdümleyici rolüne gerek duymaktadır.' Ancak toplumsal çözümlemeleri içeren bir teknoloji odaklı gelişme stratejisinin ise tamamıyla kâr amaçlı çokuluslu şirketler ve onlara hizmet eden uluslararası kuruluşlar tarafından uygulanması beklenemez. Yani bilgi çağı olarak adlandırılan ve tamamen liberal bir şekilde yapılandırılmaya çalıştırılan ekonomik ve sosyal kalkınma modeli eninde sonunda devletin belirleyici müdahalesine gerek duyacaktır. Bu toplumun genel çıkarlarına hizmet etmesi zorunluluğundan değil, bizzat kendi çıkarları açısından da zorunludur. *"Telekomünikasyon ve enformasyon temelli teknolojiler, günümüzde toplumsal dönüşümün anahtarı, dolayısıyla buna dayanan endüstriler ülke ekonomilerinin can damarı olarak görülmektedir. Dahası, bilgisayar ve telekomünikasyon endüstrileri, dünyanın hemen her yerinde esas olarak devlet kapitalizmine yaslanmayı sürdürmektedir. Bu alanda at oynatan en güçlü uluslararası tekeller bile finans ve etkinliklerini meşrulaştırmak için hâlâ ulusal devlete bağımlı durumdadır. Yani sermayenin devlet müdahalesinden artık herhangi bir çıkarının kalmadığı savı boş bir sözden öteye gitmemektedir."*⁷

Bu noktada hemen vurgulamak istiyorum ki, yukarıdaki alıntıyı yapmaktaki amacım teknolojik gelişme stratejisinin bir devlet kapitalizminin planlayıcılığı eşliğinde yürütülmesini savunmak değil, liberal ideolojinin en yeni savı ve göz nuru olan 'bilgi toplumu'nun bile kendi savunusunun aksine planlayıcı bir müdahale mantığı olmaksızın işleyemeyeceği görüşünü desteklemek.

Teknoloji odaklı, sağlıklı bir kalkınma modeli oluşturup uygulamak, kaynaklarımızı bunun için yönlendirmek için bir yandan da 33. sayıda değinmeye çalıştığımız **'emperyalizmin yeni biçimlerine yani ulusal çıkarların iç ve dış sömürüsüne planlı bir karşı koyuşun'** da koşullarını oluşturmak şart. Yani o yazıda da dediğimiz gibi bu iş, çok yönlü, çok amaçlı ve bütün aşamaların koşut yürütülmesi gereken bin **'toplum mühendisliği'** projesi. Ancak Türkiye'nin uluslararası arenadaki *"rekabet gücünü arttırıp, dünyanın geleceğine şekil verecek teknolojileri ve üretim biçimlerini geliştirip, kullanmaya çalışarak bir yandan da ulusal çıkarlarımızın çokuluslu sermayenin çıkarları karşısında itirazsız feda edilmesine karşı koyabiliriz."* Bu teknoloji odaklı ekonomi politikasının temel hatları da çeşitli yazarlarımız tarafından dergimizin ağırlıklı olarak 6,15,16, 27. sayıları ile 30. sayıdan başlayarak her sayıda anlatılmış ve anlatılmaya devam edilmektedir.

Az gelişmiş bir ülkenin teknolojik bağımlılıktan kurtularak teknoloji üretebilir hale gelmesi ancak devletin üstlenebileceği bir planlamayla mümkün olabilir. *"İnsan gücüne ve AR-GE etkinliklerine yapılan yatırımlar, toplumu dönüştürme ve etkisine sahip ama pahalı ve sonuçları bugünden yarına alınamayan, ancak uzun dönemde alınabilecek türde yatırımlardır. Pahalı, ulusal çapta örgütlenmesi gereken bu etkinliği sürdürecektir temel güç devlettir."*⁹

Bu şekilde sağlanabilecek ve sağlanabilirilecek bir ekonomik bağımsızlık ki gerçekten **'bize ait'** olan ve bizim kimse karışmadan uygulayabileceğimiz bir ekonomi politikasının da temelini oluşturmaktadır. Bu konudaki duyarlılığımız, bizzat Kemalist ideolojinin kurucusu Mustafa Kemal'den kaynaklanmakta. Şimdi es geçmiş olanlar eğer bu derginin 3. sayfasında yer alan Mustafa Kemal'in daha 1922'de, Meclis'in 3. yasama yılının açılışında yaptığı konuşmaya göz atarsa bizi daha iyi anlayacaklar.

Bu noktada geçmişten alamadığımız dersleri biraz daha anımsayalım:

*"Zaferinin aracı yalnız kılıçtan ibaret kalan bir ulus, bir gün girdiği yerden kovulur, rezil edilir, sefil ve perişan olur. Öyle ulusların sefaleti o kadar büyük ve üzücü olur ki, kendi memleketinde bile tutuklu ve esir bir halde kalabilir. (...) Siyasi zaferler ne kadar büyük olursa olsun, ekonomik zaferle taçlandırılmazsa kalıcı olamaz, kısa zamanda söner."*¹⁰

Ve Türkiye bu nedenle emperyalizme karşı zaferini söke söke aldığı Kurtuluş Savaşı sonrasında tam bağımsızlığına giden yolu sağlamaştırabilmek için kendi ekonomi politikasını belirlemek zorundaydı. 1970'lerden başlayarak Asya Kaplanları'nın yaptığı gibi. Kemalist ve Güneydoğu

Asya kalkınma modelinin en büyük benzerliği, devletin kalkınma hamlesine verdiği kaçınılmaz desteğin boyutu olsa gerek.¹¹

Bu yol 1930'lara gelindiğinde bulundu. Öyle ya da böyle kimi dışarıda yürütülen uygulamaların uyarlamasıydı, kimi tamamen Türkiye'ye özgü yöntemlerdi. **'Devletçilik'** bir politika ve Kemalist ideolojinin önemli bir aracı ve temeli olarak belirlendi, benimsendi. Atatürk'ün kendisi, bu süreci çeşitli ortamlarda Türkiye'ye özgü bir kalkınma sistemi olarak savundu, ödünç alınmış bir fikir olmadığını vurguladı: *"Devletçilik Türkiye'ye özgü bir sistemdir, ulusal ekonomiyi kurmak için devlet sorumluluğu temelinde yükselir... yüzyıllar boyunca birey ve özel girişim tarafından Anadolu'ya yapılamamış olan şeylerin hızla yapılmasıdır... liberalizmden farklı bir sistemdir."*¹²

Şimdi yapmamız gereken liberal ve uluslararası sermaye odaklı ekonomi politikalarını bir kenara bırakıp bizi, *bizce* daha iyi yerlere getiren devletçi politikalara geri dönmek mi? Hayır, elbette ki bu tek başına şu anda yeterli olmayacaktır. Ama yukarıda bir ölçüde açıklamaya çalıştığımız teknoloji odaklı rekabet geliştirici bir ekonomik yapılanmaya yönelerek ve bunu akılcı bir planlama mantığıyla yürüterek ve devletçiliğin geçmişte yaptığımız hatalarını birer birer ortadan kaldırarak Türkiye'yi hak ettiği bir gelişmişlik düzeyine taşımak mümkün olacaktır.

Bütün dünyada iflas eden IMF politikasını uygulamanın Türkiye ekonomisinden çok şeyler götürdüğü ortadadır. 21. yüzyılda uygulanacak **Kemalist ekonomi politikasının** temeli, az gelişmiş herhangi bir ülkenin yapması gereken, bir yandan teknolojik ve ekonomik bağımlılığı yarmaya çalışırken; bir yandan da ulusal ve toplumsal çıkar odaklı akılcı bir planlamaya dayalı bir kalkınma stratejisidir. Bu politikayı şu andaki küreselleşmeci, emperyalizmin ideologlarına ve güçlerine bağımlı durumdaki yönetimin ve gözleri bireysel çıkardan başka bir şey görmeyen kadroların gerçekleştirmesinin mümkün olmadığı da açıktır. Bu görev, artık gecikmeden, üstündeki ölü toprağını silkip harekete geçmesi şart olan Kemalistlere düşmektedir.

Kaynakça

- 1) 18 aralık 2000 tarihli gazetelerimizde yer alan Anadolu Ajansı haberine göre 2000 yılının ilk 9 ayında kredi kartı kullanımlarının yaklaşık yüzde 63'ü ücretliler tarafından gerçekleştiriliyor.
- 2) KAZGAN Gülten, Küreselleşme ve Yeni Eko. Düzen, Altın Kitap., İstanbul Ekim 1997, s.222
- 3) AYDOĞAN Metin, Yeni Dünya Düzeni ve Kemalizm, Otopsi Yayınları, Aralık 1999, s.837
- 4) age, s.855
- 5) KEPENEK Yakup, Kamu Girişimciliği Semp. Bildir., TMMOB, İstanbul, Ekim 1997,s.44-51
- 6) KAZGAN Gülten, Küreselleşme ve Yeni Eko. Düzen, Altın Kitap., İstanbul Ekim 1997, s.176
- 7) ÖNGEN Tülin, Kamu Girişimciliği Semp. Bildir., TMMOB, İstanbul, Ekim 1997, s 403-404
- 8) MARTIN Hans-Peter, SCHUMANN Harald, Globalleşme Tuzağı, Ümit Yay., Ank. 1997, s.15
- 9) SEZEN S., Devletçilikten Özelleştirmeye Türkiye'de Planlama, TODAİE Y., Ank. 1999, s.286
- 10) ATATÜRK M. Kemal, Atatürkçülük (1. Kitap), Milli Eğitim Basımevi, İst. 1988, s.407-415
- 11) ÖĞÜT Kaan, Aydınlanma 1923 De., S.34, "Küreselleşme Kalkınma Devlet ve Güney Asya"
- 12) İktisat Vekaleti, .2 Beş Yıllık Sanayi Planı, 1936, s. XXX, XXXI ve CHP Programı 1935, s.6 (Alıntı yapılan yayın: Türkiye'de Devletçilik, Derleyen: Nevin Coşar, Makale: HERSLAG Z. Y, Atatürk'ün Devletçiliği, s.215)